

V parku Tusarova se zabydlely želvy

14.5.2025 - | Městská část Praha 7

„Stále se snažíme přicházet s novými nápady, jak park v Tusarově ulici udělat pro veřejnost co nejvíce zajímavý. Řada dětí a rodičů si v uplynulých týdnech oblíbila Hravou Tusarku, kam si pravidelně chodí hrát a tvořit s velkoformátovými stavebnicemi. Věříme, že si malí i velcí návštěvníci stejně tak oblíbí i nové obyvatele parku a možnost podívat se na želvy přispěje k dalšímu zatraktivnění tohoto místa,“ uvedl starosta Prahy 7 Jan Čížinský.

Výběh pro želvy vznikl u detašovaného pracoviště ZŠ Tusarova ve střední části parku mezi prostorem s dětskými herními prvky a hřištěm na pétanque. Výběh se nachází v oploceném areálu školy. Návštěvníci parku na želvy uvidí, ale nebudou k nim mít přístup, což želvám zajistí vhodné podmínky. Krokodýlí ZOO Praha sem aktuálně umístila pět suchozemských želv druhu želva vroubená a želva zelenavá. V plánu je počet želv postupně zvyšovat.

„Jedná se o další z pilotních projektů oživení parku. Želvy přinesou nejen zajímavou podívanou pro návštěvníky, ale také zpestření výuky pro děti ze ZŠ Tusarova, které se o ně budou moci ve spolupráci s odborníky z Krokodýlí ZOO Praha starat a dozvídat se mnoho zajímavého o jejich životě a chovu,“ řekl radní Prahy 7 Jiří Knitl, který má v kompetenci veřejný prostor a životní prostředí.

„Krokodýlí ZOO Praha si průběžné vzdělávání veřejnosti v oblasti zoologie a ochrany přírody vytyčila jako jeden ze svých hlavních úkolů již při svém vzniku. Jsme upřímně rádi, že radnice Prahy 7 návrh chovu želv v rámci městského parku přijala za svůj. S vedením Základní školy Tusarova jsme již domluvení na formě kooperace a na dlouhodobou spolupráci se upřímně těšíme,“ sdělil ředitel Krokodýlí ZOO Praha Libor Kopečný.

Krokodýlí ZOO Praha sídlí od roku 2014 v ulici Tusarova 39. Kromě krokodýlů se specializuje také na chov suchozemských želv.

Želva zelenavá (*Testudo hermanni*)

Nejrozšířenější suchozemská želva v českých chovech. Je ideální i pro začátečníky, nebývá náchylná k nemocem.

Poddruh *Testudo hermanni boettgeri* obývá evropské středomoří od Chorvatska na východ. Samci dorůstají délky až 20 cm, samice do 25 cm.

Želvu zelenavou lze od dubna do října chovat ve venkovních výbězích. Základem její potravy je tráva, jetel, jitrocel, pampelišky. Během léta může občas, jako zpestření, dostat čerstvé jablko, jahodu nebo třešně. Do výběhu přidáváme i sépiovou kost. Jejím okusováním želvy získávají vápník a obrušují si zobáky.

Želva vroubená (*Testudo marginata*)

Největší evropská želva, zadní část krunýře přechází v jakýsi závoj, mnoha chovateli je považována za nejkrásnější želvu Evropy. Žije v Řecku, v Itálii a na Sardinii. Samice jsou jen nepatrně větší než samci, v dospělosti měří 25–35 cm, váží až 3,5 kg, výjimečně až 6 kg.

Klidné želvy, ani samci mezi sebou obvykle nijak nesoupeří, nebývají často nemocné.

Želva vroubená je vegetarián, spásá trávu, jetel, pampelišky, jitrocel, občas si zpestří stravu i kouskem ovoce. Vzhledem k velkým rozměrům je od jara do konce léta vhodný chov ve venkovním výběhu.

Základní zásady domácího chovu suchozemských želv

Suchozemské želvy jsou milí tvorové, obvykle se dožívají věku jako člověk. Aby s námi prožily kvalitní život, je třeba zajistit jim vhodné podmínky k životu. ŽELVA NENÍ HRAČKA!

Co je třeba rozhodně zajistit?

- Želva musí mít své vlastní terárium
- Zdravě krmit, pokud možno přírodní stravou
- Umožnit želvě ochladit se, tedy zajistit v teráriu chladnější zónu (obvykle 20–26 °C)
- Svítit pouze během dne 8–12 h, v noci vše zhasnout
- Poskytnout vhodné světelné a tepelné podmínky, naprostá většina druhů ocení možnost vyhřát se lokálně v místě, kde je alespoň 45 °C. Preferován je výhřev shora, nikoli zespoda
- Želvu občas prohlédnout, zda je zdravá, každý měsíc zvážit a výsledek si zapsat. Setrvalý pokles váhy může být předzvěstí zdravotního problému
- Udržovat v teráriu část substrátu neustále vlhkou, případně dostupnou miskou/bazénkem, kde se může želva svlažit (není nezbytně nutné u suchomilných druhů želv)
- Pořídit do terária UV lampu do 2 měsíců od pořízení želvy. Při venkovním chovu na zahradě, terase nebo balkonu, kdy se želva občas může vyhřát na sluníčku, není UV lampa nezbytná
- Pravidelně želvě nabízet k okusu sépiovou kost
- Platí-li pro daný druh povinnost registrace, pak do 30 dnů od nákupu zaregistrovat – pravidla CITES. Není to nic složitého, ani komplikovaného. Stačí jedna návštěva na odboru životního prostředí krajského úřadu, v Praze na magistrátu hl. m. Prahy. Lze vyřídit i poštou

Čeho se vyvarovat?

- Vytápění terária zespodu topným kamenem nebo kabelem s vyšší teplotou
- Naopak, málo výkonné topné kabely či fólie, vestavěné do dna terária, zajišťující v části podlahy povrchovou teplotu jen kolem 30 °C, jsou dobrou volbou. Je ovšem třeba doplnit vyhříváním shora, ideálně lampou či malým infrazářičem
- Používat nevhodné substráty (např. jemné piliny, ze kterých se práší)
- Krmit dlouhodobě nezdravě (meloun, okurka, granule, tvaroh, vejce, kompoty)
- Umístit terárium či jiné chovné prostory na přímé slunce, například hned u okna (stoupne-li tělesná teplota želvy na 37 °C a více, umírá)
- Terárium v místech, kde je častý průvan
- Chovat želvu na volno v bytě. Může se poranit, zaklínit pod nábytkem, na podlaze bývá chladněji, není reálné zajistit jí tepelnou pohodu

Jakou želvu si pořídit?

- Běžně je možné si vybírat z asi deseti druhů, které se v Evropě pravidelně rozmnožují. Dalších zhruba deset se dá sehnat už podstatně obtížněji a zbývající velmi těžko, nebo jsou z různých důvodů naprosto nedostupné
- Většinou rozhodují finanční a prostorové možnosti. Máme-li k dispozici terárium 80 cm dlouhé a 50 cm široké, volíme druh, který v dospělosti nevyroste více než 13–17 cm. Disponujeme-li nádrží o ploše několika čtverečních metrů, lze chovat i výrazně větší druhy

Co je v rámci chovu možné?

- Částečně během dne vypínat UV osvětlení (nemusí nezbytně svítit od rána do večera, stačí několik hodin denně)
- Krmit každý druhý den, při každodenním krmení občas den vynechat
- Do terária umístit rostliny, ideálně takové, na které nedosáhne
- Občas pustit želvu na volno po bytě
- V letních měsících, kdy je teplo, vypnout z bezpečnostních důvodů po dobu dovolené (max. jeden až dva týdny) vyhřívání terária
- Dvakrát až čtyřikrát za měsíc želvu vykoupat ve vlažné vodě o podobné teplotě, jaká je v teráriu
- Zimovat či nezimovat dle potřeby, druhu a podmínek
- Zimování zvažujeme pouze u několika druhů želv mírného pásma. Naprostá většina druhů žije v tropech a subtropích s celoročně vysokými teplotami a zde samozřejmě zimování nepřipadá v úvahu. Maximálně, u některých druhů, mírný pokles teploty v určité části roku

Často chované druhy želv

- Nejčastěji chované bývají zejména jihoevropské želvy zelenavé *Testudo hermanni*, želvy vroubené *Testudo marginata*, želvy žlutohnědé *Testudo graeca* a středoasijské želvy stepní *Agryonemys horsfieldi*
- Z tropických druhů pak africké želvy pardálí *Stigmochelys pardalis* a jihoamerické želvy uhlířské *Chelonoidis carbonarius*

<https://www.praha7.cz/zelvy>